

XALQARO SAVDO VA XALQARO IQTISODIY MUNOSABATLAR

Bobojonova Shaxnoza Abduhalilovna

Urganch davlat universiteti huzuridagi Xiva qishloq xo'jaligi texnikumi

Bugalteriya hisobi va audit yo'nalishi

1- kurs talabasi

babajanovshaxnoza0@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada xalqaro savdo va xalqaro iqtisodiy munosabatlar muhimligi, rivojlanishi va mamlakatlar o'rtasidagi iqtisodiy aloqalar tahlil qilinadi. Maqola, shuningdek, xalqaro savdoning iqtisodiy o'sishga ta'siri, savdo siyosatlari va iqtisodiy integratsiya jarayonlari haqida ma'lumot beradi. Tadqiqotning asosiy maqsadi mamlakatlar o'rtasidagi savdo aloqalarini chuqurroq o'rganish va zamonaviy iqtisodiy sharoitlarda ulardan qanday foyda olish mumkinligini ko'rsatishdir.

Kalit so'zlar: Xalqaro savdo, iqtisodiy munosabatlar, savdo siyosati, iqtisodiy integratsiya, iqtisodiy o'sish.

Аннотация: В данной статье анализируется значение международной торговли и международных экономических отношений, развития и экономических отношений между странами. В статье также представлена информация о влиянии международной торговли на экономический рост, торговую политику и процессы экономической интеграции. Основная цель исследования - углубленно изучить торговые отношения между странами и показать, какую пользу они могут принести в современных экономических условиях.

Ключевые слова: Международная торговля, экономические отношения, торговая политика, экономическая интеграция, экономический рост.

Abstract: This article analyzes the significance of international trade and international economic relations, development and economic relations between countries. The article also provides information on the impact of international trade on economic growth, trade policy and economic integration processes. The main goal of the study is to study in depth trade relations between countries and show how they can benefit in modern economic conditions.

Key words: International trade, economic relations, trade policy, economic integration, economic growth.

Kirish (Introduction). Xalqaro savdo XXI asrda iqtisodiy globalizatsiyaning asosiy elementlaridan biri bo'lib qoldi. Mamlakatlarning iqtisodiy taraqqiyoti ko'p jihatdan ularning savdo imkoniyatlari va global bozorlar bilan integratsiyalashishiga bog'liq. Ushbu maqolada xalqaro savdoning ahamiyati, uning iqtisodiy taraqqiyotga ta'siri va zamonaviy iqtisodiy sharoitlarda savdo munosabatlarining rivojlanishi bilan bog'liq masalalar ko'rib chiqiladi.

Mavzuga oid adabiyotlarning tahlili (Literature review). O'tgan asrning oxiridan boshlangan iqtisodiy globalizatsiya jarayoni bir qator iqtisodchilar va tadqiqotchilar tomonidan o'rganilgan. Masalan, Krugman (1991) o'zining "International Economics" asarida savdo nazariyasini va xalqaro savdo siyosatini boshqargan asosiy omillarni tahlil qiladi. Bunday tadqiqotlar xalqaro savdo jarayonlarining iqtisodiy natijalarini chuqur tahlil qiladi. Shuningdek, Rodrik (2018) o'zining "Straight Talk on Trade" kitobida global savdo tizimining ahamiyatini va uning dunyo iqtisodiyotiga ta'sirini ko'rsatadi [1,2].

Tadqiqot metodologiyasi (Research Methodology). Ushbu maqolada sifati va miqdoriy tadqiqot metodologiyalari qo'llanilgan. Savdo aloqalarini o'rganish uchun statistik ma'lumotlar va iqtisodiy ko'rsatkichlar tahlil qilindi. Boshqa tomondan, adabiyotlarni tahlil qilish orqali nazariy yondashuvlar ko'rib chiqildi. Maqola uchun asosiy manba sifatida JSTOR, Google Scholar va boshqa akademik platformalardan foydalanildi.

Tahlil va natijalar (Analysis and results). Xalqaro savdo va iqtisodiy munosabatlar bugungi kunda davlatlar o'rtasida rivojlanishda muhim rol o'ynaydi. Quyida ba'zi mamlakatlar o'rtasidagi xalqaro savdo aloqalariga misollar keltiriladi: AQSh va Xitoy o'rtasidagi savdo munosabatlari global iqtisodiyotda muhim o'rin egallaydi. Xitoy, AQSh uchun eng katta savdo hamkori hisoblanadi. Ushbu ikki mamlakat o'rtasida sanoat mahsulotlari, elektronika, qishloq xo'jaligi mahsulotlari va boshqa ko'plab tovarlar almashinuvi amalga oshiriladi. Biroq, savdo urushlari va tariff siyosatlari bu munosabatlarga ta'sir ko'rsatmoqda.

Yevropa Ittifoqi (YI) a'zolari o'rtasida iqtisodiy integratsiya darajasi yuqori. YI ichidagi savdo to'siqlari kamdan-kam hollarda uchraydi, bu esa iqtisodiy o'sish va

rivojlanishni ta'minlaydi. YI doirasida qo'shma savdo siyosati orqali a'zolar o'rtasidagi savdo mustahkamlangan.

Janubiy Koreya va Yaponiya o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlar murakkab va juda rivojlangan. Ularning o'zaro savdosi, asosan, yuqori texnologiyali mahsulotlar, avtomobillar va elektronika ustida tayanadi. Biroq, tarixiy va siyosiy nizolar bu davlatlar o'rtasidagi hamkorlikka ta'sir qilishi mumkin.

Braziliya va Argentina mintaqaviy iqtisodiy hamkorlikni kuchaytirish maqsadida Braziliya va Argentina O'zaro savdo va iqtisodiy integratsiya orqali Mercosur tashkilotini yarattilar. Ushbu tashkilot doirasida mintaqaviy savdoni rivojlantirish va iqtisodiy aloqalarni yanada kengaytirish bo'yicha ish olib borilmoqda.

Rossiya va O'zbekiston o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlar tarixan mustahkamlangan. Bu davlatlar o'rtasidagi savdo aloqalari asosan energiya resurslari, qishloq xo'jaligi mahsulotlari va sanoat mollari savdosi bo'yicha amalga oshiriladi.

Har bir davlat o'z savdo siyosati va iqtisodiy strategiyalarini belgilayarak, global bozorlar bilan aloqalarni kuchaytirishga harakat qilmoqda. Ushbu misollar xalqaro savdo va iqtisodiy munosabatlarning dolzarbligini ko'rsatadi.

Savdo aloqalari yanada kengayishi va global bozorlar bilan integratsiyalashishi mamlakatlarning iqtisodiy o'sishini jadallashtiradi. Jahon Banki ma'lumotlariga ko'ra, xalqaro savdo iqtisodiy o'sishning 20% gacha hissasini tashkil qilishi mumkin. Biroq, savdo siyosatlari va har bir mamlakatning iqtisodiy holati ushbu jarayonga ta'sir qiladi. Mamlakatlar o'rtasidagi savdo to'siqlarini kamaytirish va erkin savdo zonasini tashkil etish, iqtisodiy o'sishni tezlashtirish uchun muhimdir [3,4,5].

Xulosa va takliflar (Conclusion/Recommendations). Xalqaro savdo va iqtisodiy munosabatlar mamlakatlar rivojida muhim rol o'ynaydi. Mamlakatlar o'rtasida savdo siyosatlarini muvofiqlashtirish va iqtisodiy integratsiyani kuchaytirish zarur. Xalqaro hamkorlikni kengaytirish, savdo to'siqlarini kamaytirish va erkin savdo zonasini tashkil etish tavsiya etiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati (References)

1. Krugman, P., & Obstfeld, M. (1991). International Economics: Theory and Policy. Addison-Wesley.
2. Rodrik, D. (2018). Straight Talk on Trade: Ideas for a Sane World Economy. Princeton University Press.
3. World Bank. (2022). World Development Indicators. Retrieved from <https://data.worldbank.org>.
4. Helpman, E. (2004). The Mystery of Economic Growth. Harvard University Press.
5. Bhagwati, J. (2004). In Defense of Globalization. Oxford University Press.
6. Xudayberganovna M. S., Olimboyevna O. I. MAKTAB O‘QUVCHILARIDA WORDWALL DASTURIY O‘YIN METODIDAN FOYDALANISH ASOSIDA GEOGRAFIK BILIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH //Konferensiyalar| Conferences. – 2024. – T. 1. – №. 11. – C. 318-322.
7. Xudayberganovna M. S., Olimboyevna O. I. GEOGRAFIYA FANI O‘QITUVCHILARINING KASBIY KOMPETENTLIGINING O‘ZIGA XOS JIHATLARI //Konferensiyalar| Conferences. – 2024. – T. 1. – №. 11. – C. 323-326.

Research Science and Innovation House